

Hoofdstuk 3

SBO De Satelliet

SBO De Satelliet in Haarlem is een van de vijf sbo-scholen in het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland. De school heeft momenteel zeven groepen met in totaal 100 leerlingen. In 2008 beoordeelde de inspectie de school nog als zwak, inmiddels is de beoordeling positief (basisarrangement). Op De Satelliet is ook een Internationale Taalklas (ITK) gevestigd voor anders-talige leerlingen van 6-12 jaar die de Nederlandse taal nog niet beheersen.

www.stichtingsintbavo.nl > De Satelliet

'Door samenwerking word je als sbo zichtbaarder'

SBO De Satelliet en de masterclasses

Masterclasses

Het SBOwerkverband heeft in 2011 vijf masterclasses georganiseerd vanuit het perspectief van de sbo-directeur die midden in de ontwikkeling van Passend onderwijs staat. Tijdens de masterclasses kwamen onder andere aan bod: het dekkend aanbod in de regio, het organiseren van de één-loketfunctie, het professionaliseren van het team, de overgang van po naar vo, en de toewijzing van de middelen.

De directeur en de orthopedagoog:
Marijke Yntema (l) en Renske Nolden (r)

'We kunnen straks alle kinderen het juiste onderwijs bieden'

In 2008 beoordeelde de inspectie deze school als zwak. Mijn voorganger heeft een verbetertraject in gang gezet. De school begon met de 1-zorg-route, het ontwikkelingsperspectief, groepsplannen, leerlingvolgsystemen en normjaartaken. Op basis van deze ontwikkelingen heeft de inspectie geconstateerd dat de school 180 graden was gedraaid en het licht weer op groen gezet. Wij willen met deze school van voldoende naar goed. In de nieuwe situatie van Passend onderwijs weten mensen je alleen op kwaliteit te vinden.

Relatief onbekend

Wij waren enthousiast over de conferentie van het SBOwerkverband. Door het contact met vakgenoten krijg je een helicopterview. Een sbo-school is per definitie erg intern bezig met zijn eigen populatie. Het is niet vanzelfsprekend dat je samenwerkt, maar dat vraagt Passend onderwijs wel. In ons directeuren-overleg bleek het sbo relatief onbekend. Het beeld was vooral dat we kleinere klassen hebben. We moeten ons beter gaan 'verkopen'. Door samenwerking word je als speciaal basisonderwijs zichtbaarder.

Succesvolle voorbeelden

De uitnodiging voor de masterclasses stond in het teken van ontmoeten van vakgenoten. Na de eerste masterclass hebben we onze agenda's omgegooid en uiteindelijk met z'n tweeën vier masterclasses bezocht. De inhoud van de bijeenkomsten gaf ons een concreet stappenplan. We leerden veel van succesvolle voorbeelden en we hebben een beter inzicht gekregen in onze eigen positie binnen het samenwerkingsverband. Na de masterclasses hebben we in dikke letters opgeschreven: we moeten pro-actief zijn en een plan maken. Dat hebben we ook gedaan.

Sterke kanten

De bijeenkomsten hebben we afgezet tegen wat Haarlem en deze school nodig hebben. Dat is lastig, omdat je veel impliciet doet. Je bent als het ware onbewust bekwaam. Een andere eyeopener was de vraag waar we over vijf jaar willen staan en hoe we dat proces zelf willen vormgeven. Verandering levert weerstand op. Hoe gaan we daarmee om? We vroegen ons af wat onze sterke kanten zijn en wat we nodig hebben om sterker te worden. We hebben momenteel in Haarlem drie internationale taalklassen (ITK), die sinds januari 2011 tijdelijk in ons gebouw zijn gehuisvest. Deze klassen hebben een hele specifieke expertise. Ze zitten eigenlijk in dezelfde positie als wij. Dankzij de masterclasses zagen wij het als een kans om deze ITK-klassen binnen ons gebouw te behouden. Dat is ook gelukt.

Investeren in scholing

In de teamvergaderingen hebben we verslag gedaan van de masterclasses. We hebben Passend onderwijs voor onze school concreet gemaakt en sterke kanten op een rij gezet. Daardoor begonnen we voor het eerst met elkaar te praten over de eigenheid van onze onderwijsaanpak. Er stonden twee avonden in de agenda om onze missie en visie tegen het licht te houden; deze kregen nu nog meer betekenis. Iedereen was zich ervan bewust dat we nu moeten investeren in scholing. Eind deze maand gaan we met het hele team twee dagen de sociaal-emotionele vaardigheden trainen met Leefstijl. De discussie over de functiemix leidde tot een LC-leerkracht gedrag, omdat we van alle ontwikkelingen verwachten dat dit vakgebied steeds belangrijker gaat worden.

'We moeten ons
beter gaan
'verkopen'

Specialisten inzetten

In ons samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland opereren vijf sbo-scholen. Wij hebben na de masterclasses een plan gemaakt om met elkaar een aantal onderwerpen uit te diepen, zoals afstemming, samenwerking sbo - so, concullega's - concurrenten. Het was echt nieuw om deze onderwerpen gezamenlijk op te pakken. Binnen Haarlem hebben we succeservaringen geïnventariseerd en we gaan met elkaar pilots vormgeven. Bij wijze van proef gaat onze school specialisten inzetten in het reguliere onderwijs. Hiermee bieden we ondersteuning die aansluit bij de directe behoefte van de basisscholen. Ook in de intervisiegroep orthopedagogen en schoolpsychologen van Haarlem wordt goed nagedacht over welke actieve rol voor het sbo is weggelegd in het nieuwe onderwijsstelsel. Zo kunnen we straks met elkaar alle kinderen het juiste onderwijs bieden!

Co-teaching

Onze plannen starten met de simpele vraag welk onderwijs de leerlingen in Haarlem nodig hebben om succesvol te leren en zelfvertrouwen te krijgen. Hoe kunnen ze hun eigen talent ontdekken en inzetten? Het antwoord ligt om te beginnen bij de tien basisscholen van onze stichting. We hebben deze scholen via een enquête bevraagd naar hun ondersteuningsbehoeften. We organiseren al themabijeenkomsten voor directeuren en intern begeleiders van deze scholen. Met de andere sbo-scholen gaan we in het grotere Haarlemse verband co-teaching vormgeven en gedragsspecialisten ter beschikking stellen.

”

Praktische benadering

Ik ben zelf heel praktisch ingesteld en zoek de vertaalslag naar de leerling, de leerkracht en het team. Ik ben intern begeleider geworden in een erg rommelige tijd. De zorg was niet op orde. Dan ben je met vreselijk veel dingen bezig. Ik ben blij dat ik nu ook mee mag denken in het beleid en plannen mag maken voor de toekomst. De theoretische verhalen van de masterclasses hebben mij erg goed geholpen in mijn praktische benadering. Als je kijkt naar Passend onderwijs, dan kwamen deze masterclasses precies op het juiste moment.

”

‘De masterclasses kwamen precies op het juiste moment’

Petra Zuurendonk, intern begeleider

Ik zie veel veranderingen in onze externe gerichtheid. We zijn alerter geworden op hulpvragen van scholen: we vragen ons onmiddellijk af wat we voor hen kunnen betekenen. Nu gebeurt dat vooral door het management en de specialisten. Voor dit schooljaar hebben we afgesproken dat onze leerkrachten ondersteuning bieden op het gebied van gedrag en leesonderwijs. Onze positie is sterk, doordat we in een bestuur met tien reguliere basisscholen zitten.

Groeien naar goed

De masterclasses kwamen op een volstrekt verkeerd moment. Er waren twee grote bewegingen gaande: het slechte inspectierapport en de teruglopende leerlingenaantallen. Nu vallen de drie bewegingen bij mij meer op z'n plaats. Het team heeft ook meer ruimte gekregen. We hebben de onderwerpen gesplitst en verdeeld over werkgroepen. Leerkrachten krijgen daardoor meer verantwoordelijkheden en eigenaarschap. We hebben de tijd om de verbeteringen, die mede door de inspectie in gang zijn gezet, verder uit te diepen en ons eigen te maken. Zo kunnen we groeien van voldoende naar goed.

